

PROFESORUL UNIVERSITAR TEODOR ȘIȘIANU

70 de ani de la naștere și 50 de ani de activitate didactică și științifică

Profesorul universitar Teodor Șișianu este cunoscut ca un om, savant și pedagog de excelență. Viața d-lui Teodor Șișianu este un exemplu strălucit de zăbucium, luptă, activitate creatoare rodnică.

În 1949, tatăl său Simion Șișianu, decorat cu 6 medalii în timpul războiului, împreună cu soția sa Irina, însărcinată, și cu doi copii mici sunt deportați în Siberia, ca mulți alți basarabeni.

Tânărul Todirel, nefiind acasă în timpul ridicării, rămâne, la numai 15 ani neîmpliniți, singur, cu porecla de “fecior de culac”. Cu toate acestea inimosul băiat își continuă studiile la Școala Pedagogică din Cahul, după absolvirea căreia lucrează timp de doi ani în calitate de învățător de fizică și matematică în satul Gotești, județul Cahul.

În anii 1954-1958 tânărul pedagog urmează studiile la Institutul Pedagogic de Stat din Tiraspol. După absolvire, fiind șef de promoție, este repartizat la Catedra de fizică a acestui institut, unde timp de trei ani predă cursurile de fizică și de radiotehnică. Concomitent începe să efectueze cercetări științifice în Laboratorul de cristalografie, condus de prof. M. I. Kozlovski, și în Laboratorul de semiconductori, condus de prof. I. I. Bordian.

În 1961 trece cu succes concursul de admitere la doctorat la Institutul de Semiconductori al Academiei de Științe, Sankt-Petersburg, una din cele mai prestigioase instituții din Uniunea Sovietică. Ca conducător de doctorat l-a avut pe renumitul om de știință, profesorul universitar B. I. Boltaks. În laboratorul acestui om de știință s-a format Teodor Șișianu ca specialist într-un domeniu nou al științei și tehnicii, microelectronică.

Tânărul doctorand a obținut rezultate deosebite în cercetarea proprietăților și fiabilității celor mai noi și de mare perspectivă monocristale de semiconductori (GaAs, InP, GaP), precum și a dispozitivelor construite pe baza acestora: diodele tunel (primele generatoare de frecvență ultraînaltă folosite în echipamentul electronic al primilor sateliți); diodele luminescente și diodele laser pe baza cristalelor de GaAs care și astăzi prezintă mare interes pentru știință. Pentru aceste cercetări, în 1963 i se acordă titlul “Cel mai bun doctorand al anului” și un premiu de 800 de ruble (circa 1000 dolari).

După susținerea, în 1964, a tezei de doctorat (candidat) în științe fizico-matematice,

*Prof. univ. dr. habil. Teodor ȘIȘIANU,
membru corespondent al Academiei de
Științe a Moldovei*

este încadrat în Institutul de Semiconductori al Academiei de Științe al URSS.

În 1965, primul rector al Institutului Politehnic din Chișinău nou înființat, prof. univ. Sergiu Rădăuțanu îi adresează invitația de a se transfera la Institutul Politehnic din Chișinău, (astăzi Universitatea Tehnică a Moldovei), pe care o acceptă.

Tânărul savant este angajat la Catedra de Electronica industrială, condusă de conf. univ. Vitale Târziu, prim-prorector al Institutului Politehnic. La această catedră, care din 1971 devine Catedra de Microelectronică și dispozitive semiconductoare, Teodor Șișianu lucrează ca lector superior, conferențiar universitar, profesor universitar și șef de catedră (din 1982 până în prezent). Catedra este considerată una dintre cele mai moderne și deține poziția de lider în Universitatea Tehnică.

Profesorul Șișianu a elaborat și predat un șir de noi cursuri universitare: *Teoria și calculul dispozitivelor semiconductoare și microelectronice; Fizica dispozitivelor semiconductoare; Bazele microelectronicii; Electronica industrială; Curs special de electronică modernă; Traductoare și senzori cu semiconductori și fibre optice.*

Prof. Teodor Șișianu a obținut rezultate științifice apreciate de cele mai înalte foruri științifice. Domnia sa a publicat peste 200 lucrări științifice, inclusiv 5 monografii. A organizat și a participat cu referate la peste 100 de conferințe internaționale, unionale și naționale. A fost conducător științific al 13 doctori în științe fizico-matematice. A pregătit peste 1500 de ingineri și peste 200 de profesori de fizică.

DI Teodor Șișianu are meritul de a fi unul dintre primii care a lansat o nouă direcție de cercetare în Republica Moldova: microelectronica și electronica cu semiconductori, și o nouă specializare în microelectronică la Institutul Politehnic din Chișinău.

Împreună cu acad. Sergiu Rădăuțanu, domnia sa contribuie la organizarea uzinei de dispozitive microelectronice „Mezon”, la înființarea unui șir de laboratoare de cercetare în domeniul semiconducturilor.

Domnia sa a contribuit mult la integrarea procesului de studii cu știința și producția industrială. A organizat primele baze de practică ale studenților la întreprinderile industriale din fosta URSS și mai apoi la cele din România. În prezent este preocupat de deschiderea bazelor de training pentru masteratul european în Germania, Franța, România și Rusia.

DI Teodor Șișianu contribuie activ la integrarea învățământului din Republica Moldova în cel european. Ca coordonator al unui proiect Tempus, a inițiat, organizat și realizat studii de masterat european în Moldova, în colaborare cu universități din Franța, Germania și Marea Britanie. Prin masterat european au fost pregătiți 40 de tineri lectori ai Universității Tehnice.

În calitate de profesor invitat, dl Teodor Șișianu a ținut cursuri și a efectuat cercetări în diverse centre universitare și științifice din Anglia, Franța, Germania, Rusia, România, Ungaria.

Profesorul universitar Teodor Șișianu este cunoscut ca lider în fizica și tehnica semiconducturilor și dielectricilor, în microelectronică și dispozitive semiconductoare, nu numai în țară ci și peste hotare.

Din 1978 până în prezent domnia sa este coordonator (la început în URSS, apoi în CSI) al direcției științifice *Fiabilitatea dispozitivelor semiconductoare și microelectronice.*

Recunoscându-i competența și meritele, comunitatea științifică l-a ales Membru de Onoare

al Institutului Inginerilor Electroniști din Marea Britanie și i-a acordat titlul de Inginer de Elită

Activitățile și meritele profesorului universitar Teodor Șișianu dovedesc că domnia sa este un savant, pedagog și personalitate de excelență care a contribuit și contribuie considerabil la dezvoltarea științei, învățământului și economiei în Republica Moldova.

Prof. univ. dr. Victor ȘONTEA
Decanul Facultății de Calculatoare,
Informatică și Microelectronică,
Universitatea Tehnică a Moldovei

Bazaconii în știință ?

Rutherford (care a descoperit nucleul atomic): “Spune bazaconii cel care crede că energia nucleară va putea fi utilizată”.

Omul potrivit la locul potrivit

“Despre boala trupului, zicea Platon, trebuie să se pronunțe medicul, nu cizmarul sau negustorul”.

Pastorul Luther despre astronomul Copernic:

“Un prost care dorește să răstoame toată arta astronomică.”

Răul cel mai mare din știință

“Nu e nimic mai rău, zicea fizicianul sovietic Arțimovici, decât niște observații imprecise care confirmă o teorie greșită”.

Cel mai bun leac

Platon își învâța discipolii: “Hrana cu care ești obișnuit după natură e cel mai bun leac”.

Definiția științei după Arțimovici

Știința este o metodă de satisfacere a curiozității proprii pe contul statului.

Anatol France despre fizică

“O fizică greșită atrage după sine o morală greșită.”

Astrofizicianul Winberg despre Univers

Cu cât Universul devine mai accesibil, mai cunoscut omului, cu atât el apare mai lipsit de sens.

Winberg despre viitorul Universului

Viitorul, atât al Universului închis, cât și al celui deschis, este lugubru. Avem de ales între a fi fripiți în Universul închis și a fi înghețați în Universul deschis.

Rubrică realizată de Ion HOLBAN